עו א מיי' פי"ח מהל' מעה"ק הלכה ז:

עז ב מיי' שם הלכה ו:

עח ג ד מיי' פ"ו מהלכות [illegible] הלכה ה:

עט ה ו מיי' פ"ב מהל' פסה"מ הלכה יד:

[נ"ל לעיל יח. נ"ק]

תורה אור

*מקום שהוא משולש בדם בבשר באימורים ולא תהא מחשבה פוסלת בחוץ מקל וחומר ומה מקום שפסל דם שבפנים את שבחוץ אין מחשבה פוסלת בפנים, מקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים אינו דין שלא יהא פוסל מחשבה בחוץ? ת"ל "שלישי" א] = חוץ לזמנו פיגול = חוץ למקומו. *בשר [היוצא לחוץ = פסול] הנכנס לפנים = כשר, שהוא בדין שפסול: ומה במקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים בשר היוצא לחוץ פסול, מקום שפסל דם שבפנים את שבחוץ בשר הנכנס בפנים אינו דין שיפסול? הרי הוא אומר "מדמה" *"דמה" ולא בשר, ק"ו ב] מעתה: ומה במקום שפסל דם שבפנים את שבחוץ בשר הנכנס לפנים כשר, מקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים בשר היוצא לחוץ אינו דין שכשר? הרי הוא אומר °"ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" *כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר. תנו רבנן "פנימה" אין לי אלא פנימה היכל מנין ת"ל °"אל ג] הקדש (פנימה)" ויאמר "קודש" ואל יאמר "פנימה"? אמר *רבא בא זה ולימד על זה, מידי דהוה אתושב ושכיר, דתניא *"תושב" זה קנוי קנין עולם "שכיר" זה קנוי קנין שנים, יאמר "תושב" ואל יאמר "שכיר" ואני אומר קנוי קנין עולם אינו אוכל קנוי קנין שנים לא כ"ש, אילו כן הייתי אומר "תושב" זה קנוי קנין שנים אבל קנוי קנין עולם יהא אוכל, בא "שכיר" ולימד על "תושב" שזה קנוי קנין עולם וזה קנוי קנין שנים ואינו אוכל. א"ל אביי בשלמא התם תרי גופי נינהו ד] ואע"ג דה"ל למכתב נרצע לא יאכל ואידך אתי בק"ו *מילתא דאתי בק"ו טרח וכתב לה קרא, אלא הכא כיון (דאיכא) דאיפסל בהיכל (הכא) לפני ולפנים מאי בעי? אלא אמר אביי לא נצרכא אלא לדרך משופש. א"ל רבא והא "הבאה" כתיב ביה! אלא אמר רבא כל מידי דחשיב עליה לפני ולפנים לא מיפסל בהיכל. בעי רבא פר העלם דבר של צבור ושעיר עבודת כוכבים שהכניס דמן לפני ולפנים מהו: מי אמרי' "אל הקודש פנימה" כל היכא ה] דקרינן "אל הקודש" קרינן ליה "פנימה" כל היכא דלא ו] קרינן "אל הקודש" לא קרינן "פנימה" או דלמא שלא במקומן הוא, ואם תימצי לומר שלא *במקומן הוא, פר ושעיר של יום הכיפורים שהזה מדמן על הבדים והוציאן להיכל והכניסן מהו: מי אמרינן מקומן הוא או דלמא הואיל ונפק נפק ואם תימצי לומר הואיל ונפק נפק, הזה מדמן על הפרכת והוציאן

שמות כב

ויקרא י

מקום משולש· פירשתי לעיל בסוף פ' שני (דף כט: ד"ה למקום): **ולא** תהא מחשבה פוסלת בחוץ מק"ו· תימה כיון דלא ידע דרשה דשלישי זה חוץ לזמנו ופיגול זה חוץ למקומו בלאו ק"ו נמי לא תהא מחשבה פוסלת וא"ת לא תהא יציאת חוץ פוסלת בלא לכפר ק"ו מבפנים שלא פסל את טז] המסויר וגם יז] חטאת דוקא מק"ו וי"ל כיון דנפקא לן מקרא דבשר כפסל הוא הדין כל דמים: **דמה** ולא בשרה· *לקמן (דף צג) דרשינן דמה של זו ולא דמה של אחרת וק"ק ל"ל למעוטי בשרה הא לכפר כתיב: **כיון** שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר· פי' בקונטרס ודם היוצא מק"ו מבשר אתי ועוד יח] נפקא לן מהן לא הובא את דמה וגו' אמר יט] שמא הכנסתם את דמה לפנים אמרו הן לא הובא את דמה אל הקדש שמא חוץ למחיצתה יצתה אמרו לו פנימה היתה כ] הכי דרשינן ליה לקמן בפרק טבול יום (דף קא·) ולא דק דלקמן דריש מבקדש כא] היתה ול"ע בפ' כילד צולין (פסחים פב·) דדריש לענין בשר היוצא ועוד בפרק בהמה המקשה (חולין סח·) דאיכא תנא דלא דריש התם ובשר בשדה לענין יוצא: **לא** נצרכא אלא לדרך משופש· פירש בקונטרס כגון כב] גגין ועליות בית קדשי הקדשים בלולין וקשה דבהקומץ רבה (מנחות דף כז:) דרשי רבנן אל הקדש בלא יבא אבל מביא לפרכת ואל פני הכפרת בלא ימות ופריך לכתוב אל הקדש ומביא לפרכת ולא בעי אל פני הכפרת ומשני למעוטי דרך משופש והשתא ל"ל קרא תיפוק ליה דרך גגין מדכתיב ואל יבא דמשמע דרך ביאה כדממעטינן בפרק ב' דשבועות (דף יז:) טמא שנכנס דרך גגין להיכל ונראה לפרש דבשבועות מיירי כשפיחת את התקרה אבל כג] הכא כשנכנס דרך לול שהיה בעליית בית קדשי קדשים שבו היו משלשלים את האומנים כד] בתיבות דדרך ביאה הוא דלכך נעשה· א"נ כמו שפירש בקונטרס במנחות (שם) שחתך האומה לפני ולפנים ועשה פתח בדרום או בצפון ונכנס ולא נכנס בפתח שבמזרח שהיה פניו למערב ועוד פי' בקונטרס התם א"נ נכנס בפתח מזרח וצדד באלכסון כה] *הלכתא בצדדין לא מיחייב דאל פני בעינן שיהו פניו אל פנים מזרחיים של כפורת ועוד יש לפרש דרך משופש כגון דרך לול שהיה אחורי בית הכפורת כדאמר בסוף איזהו מקומן (לעיל דף נה:) שנים לפר בר והקשה ה"ר יעקב דאורליינ"ש ל"ל קרא למעוטי בהקומץ רבה *דרך משופש תיפוק לי מדכתיב ואל יבא כדדייקינן הכא והא הבאה כתיבא בי' ויש לחלק בין הבאת הדם לביאת גוף האדם כו]:

נשרפין

תהיו מיבעי ליה כדפרישית מקום משולש: **בשר היוצא לחוץ פסול**· מבשר בשדה נפקא לן לקמן: **דמה ולא בשרה**· דתרי דמה כתיבי "אשר יובא מדמה, וכן לא הובא את דמה" חד למעוטי בשר: **ק"ו**· לבשר היוצא מעתה שלא יפסל: **בשדה**· בלא מחילות משמע ודריש ליה לכל הבשר ז] שטעון מחיצה (טריפה) הוא (ביוצא) ולא תאכל, ודם היוצא ק"ו מבשר אתי ועוד נפקא לן מהן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה" אמר להן שמא הכנסתם לפנים? א"ל "הן לא הובא את דמה אל הקדש" ח] (פנימה) שמא חוץ למחיצתה יצתה? אמרו לו פנימה היתה הכי דרשינן ליה לקמן בפ' טבול יום (דף קא·) ט]: **הן לא הובא וגו' פנימה**· אין לי אלא שנכנס דמה לפני ולפנים י]: **בא זה ולימד על זה**· דאי כתב "קדש" ולא כתב "פנימה" הייתי אומר קדש זה לפני ולפנים: **בא פנימה**· שהוא מיותר ולימד על קדש שהוא היכל: תושב כהן ושכיר לא יאכל קדש: **קנוי קנין עולם**· נרצע שמושב אצלו עד היובל: **קנין שנים**· עבד עברי שעתיד לצאת בשביעית: **אינו אוכל**· בתרומה שאין גופו קנוי לכהן: **בשלמא התם**· איכא למימר בשני מקראות סתומים בא זה ולימד על זה: **דתרי גופים נינהו**· אין אזהרתו של זה כמשמעו של זה וכל אחד מלמד על עצמו ואי משום דאיכא למפרך נכתוב "נרצע" בהדיא ולא נבעי שכיר ה"ל שכיר כו' כלומר לאו משום דבמשמעות הוא אלא משום דאתי בק"ו ואיכא לשטויי מילתא דאתיא בק"ו טרח וכתב ליה קרא, השתא דסתימי כ"ש דשפיר שנינן בא זה ולימד על זה: **אלא הכא**· דאזהרת לפני ולפנים בכלל היכל היא דהא לא יכנס לה אלא דרך היכל אין כאן אלא פסול היכל וכיון דמהיכל איפסיל ליה, לפני ולפנים מאי בעי הכא למיפסל הרי פסול ועומד והיה לו לפרש היכל ולשתוק אלא ישנה מקרא של חנם שאינו מלמד כלום: **לא נצרכא**· האי "פנימה" אלא לדרך משופש שלא כדרכו כגון דרך גגין ועליות בית יא] (המקדש) בלולין דהשתא הולכך ללמד על עצמו, ואי משום דאתי בק"ו אפ"ה טרח וכתב לה קרא "ומשופש = עקום כך יב] (שמו) במנחות בהקומץ רבה (דף כז:): **והא הבאה כתיב**· יג] ומשמע דלא מיפסיל אלא דרך הבאה: **אלא אמר רבא**· לעולם דעייליה דרך פתחים ואשמועי' קרא דהיכא דחשיב עליה מתחילתו להכניסו יד] [לפני] ולפנים ותחילת הבאתו להיכל ע"מ פנים היה לא מיפסיל עד דמטי לפנים ואם החזירו טו] לחוץ כשר: **פר העלם דבר**· שמצות כפרתו בהיכל והכניסו לפני ולפנים: **מהו**· מי אמרינן כל היכא דקרינן ביה פסול ד"אל הקדש" כגון בחטאות החיצונות: **קרינא ביה פסול דפנימה כו'**· דהא כי הדדי כתיבי: **או דלמא שלא במקומו הוא**· והויא הכנסה ומיפסיל: **והוציאן להיכל**· להזות על הפרכת כמשפטן: **מקומן הוא**· שהרי הוזקקו לשם תחילתן: **או דלמא כיון דנפק** בעשיית כל מצותו נפיק ליה לגמרי· והוה ליה שלא מקומו:

והוציאן

שיטה מקובצת

א] שלישי זהו חוץ לזמנו פיגול זהו: ב] ק"ו לבשר היוצא מעתה: ג] [הקדש] ויאמר (קודש) תיבת פנימה נמחק: ד] נינהו דאי נמי כתב רחמנא יאכל הוה"א שכיר מלת' דאתי בק"ו ומילתא דאתי בק"ו טרח וכתב לה קרא אלא כיון דאיפסלא בהיכל לפני ולפנים מאי בעי: ה] היכא דכתיב ותיבת דקרינן ל"ש ונמחק: ו] דלא כתיב אל ותיבת קרינן ל"ש ונמחק: ז] הבשר הטעון מחיצה ויצא דטריפה הוא ולא תאכל: ח] תיבת פנימה נמחק: ט] מה"ד פנימה: י] ולפנים דהיינו פנימה חס"ד: יא] בית קדשי הקדשים ותיבת המקדש נמחק: יב] כך שמעתי תיבת שמו נמחק: יג] כתיב ביה ומשמע: יד] להכניסו לפנים: טו] החזירו מהיכל לחוץ: טז] את החטאות המשיר: יז] תיבת חטאת נמחק: יח] ועוד דנפקא: יט] אמר להם: כ] היתה משמע דאם יצאת לחוץ שפיר עבוד דאשתרוף מפני שהיה נפסל ביוצא והתם מיירי בדם מהר"פ: כא] תיבת היתה נמחק: כב] כגון דרך גגין: כג] אבל במנחות איירי כשנכנס: כד] תיבת בתיבות נמחק: כה] באלכסון והולך בצדדין. כו] האדם דהיינו ביאה ריקנית חס"ד:

נ"ע וסילוק בצדדים כו' נ"ק

מנחות דף כז: וכס

נושא/מבנה

△ ג' מקורות למה כתוב "פנימה" ומאמר קדש קודש אם כבר נפסל בהיכל וכדכתיב "אל הקודש"

▽ דחיות

נושא/מבנה

◇ ג' שאלות שהמעותק להם הוי כניסה שלא במקום

*דם שיצא כולו ולא מקצתו

[לעיל כפ' ע"ד]

*מסורת מקו-קו דאין הוכחה מהגמ' שזנו שזה מקור תנאי אבל מהלך דומה במקצת מופיע בתוספתא ח:ב בכן מקרה שימוש במסורת עוזר לתחם את הדין הנוכחי

ולפנים בא כו' סד"א נ"ק [לעיל יח·]

[מכות יח: חולין סח·]

ויקרא י:יח
הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה אכול תאכלו אתה בקדש כאשר צויתי

[נ"ע רבה]

ויקרא כב:י
וכל זר לא יאכל קדש תושב כהן ושכיר לא יאכל קדש

קדושין ד: יבמות ע·

[פסחים יט: ופ"ג]

נ"ע משופש משונה כך שמעתי במנחות כו' נ"ק

מקומן נ"ק